

rukojemství předpokládá samostatný dluh hlavní se samostatným nárokem na úkoj, a proto zaniká samodlužnické rukojemství teprve zaplacením hlavního dluhu určením salda. Z toho vyplývá dále, že si rukojmí musí dáti líbiti, že vypůjčitelův a úvěvníkův dluh stále se obnovuje novými zálohami, tedy kontokorentní rukojemství nezaniká ani určením salda. To je v druhé řadě dokladem vratkosti napadeného názoru právního odvolací stolice, že rukojemský závazek žalovaných zanikl zaplacením »prvých 10,000.000 Kč« a že žalovaní neručí za další úvěry, žalobkyni družstvu nad 10,000.000 Kč poskytnuté. Posléze sluší poznamenati, že rukojemství nezaniká smrtí rukojmího. Je závazností, nezáloženou na čistě osobních poměrech, je tedy pasivním jměním, ale i pasivní jmění představuje podle §u 531 obč. zák. pozůstalost.

Čís. 5851.

Nelze vésti exekuci zabavením nároku na odevzdání přidělené nemovitosti do knihovního vlastnictví (§ 36 zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 16. března 1926, R II 47/26.)

Soud první stolice povolil exekuci zabavením nároků dlužníků na odevzdání nemovitosti Stát. pozemkovým úřadem do knihovního vlastnictví podle přidělového zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. Rekursní soud k rekursu Státního pozemkového úřadu exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Dle §u 36 zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. a §u 12 zákona ze dne 11. března 1920, čís. 166 sb. z. a n. na přiděl lze vésti exekuci bez souhlasu Státního pozemkového úřadu pouze vnučenou správou a jen se souhlasem Státního pozemkového úřadu i jinak. Dle toho je exekuce vymáhající věřitelky zabavením nároku na odevzdání přidělu do knihovního vlastnictví za tím účelem, aby provedla na něm exekuci vkladem vnučeného práva zástavního pro svou vykonatelnou pohledávku nepřípustná a neměla býti povolena, protože se vedla bez souhlasu Státního pozemkového úřadu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vymáhající věřitelka zažádala o povolení exekuce dle §u 325 a 328 ex. ř., která se však týče pozemku, jehož se dostalo povinné straně přidělem od Státního pozemkového úřadu. Při tom si patrně neuvědomila vymáhající strana významu a účelu přidělu a právního dosahu norem o přidělovém řízení a pozemkové reformě. Rekursní soud správně jednal, když na stížnost Státního pozemkového úřadu zamítl exekuční návrh a to celý, neboť neobstojí dle těchto předpisů ani exekuce zabavením nároku povinné strany na odevzdání přidělené nemovitosti do knihovního vlastnictví, kteráž ostatně, je-li přípustná toliko exekuce vnučenou správou, není jako nějaký předcházející stupeň tohoto způsobu exekuce na

místě. Již z ustanovení §u 1—3 a 15 příděl. zák. plyne, že zabrané půdy může se dostat jen osobám hospodářsky a sociálně potřebným k osobnímu hospodaření na přídělu, jenž jako soběstačné hospodářství má zajistiti jejich trvalé zaopatření. To je vlastním a jediným účelem celé pozemkové reformy, jenž nesmí cizími zásahy býti mařen. Zákon jmenuje osoby, jimž Státní pozemkový úřad může zabranou půdu přiděliti, které tedy, vyhovují-li podmínkám v zákoně uvedeným, mají na příděl nárok, a osoby, jimž půda nemůže býti přidělena, které tedy nároku nemají. Ten, komu půda byla přidělena přes závady §§ 1—14 příděl. zák., stává se sice vlastníkem, bylo-li však správní přidělové řízení později pro vady zrušeno, zaniká právní poměr a stát stává se vlastníkem. I do toho by cizí zásah působil již napřed rušivě. Účel přídělu vyjadřuje jasně § 23 příděl. zák., kdež se praví, že Státní pozemkový úřad má toho dbáti, by zabezpečil, že přidělená půda nebude odcizena účelu, který sleduje příděl, a bude se při tom řídití obdobou ustanovení o rolnických nedílech. Nesprávně tedy vytýká rekurs, že na tento případ nelze použiti ustanovení §u 36 příděl. zák., že exekuci lze vésti jen vnučenou správou. V dalších svých předpisech dává § 23 příděl. zák. právo Státnímu pozemkovému úřadu, by, přiděluje půdu, zároveň určil, zda a jak má býti právo získané přidělem půdy obmezeno a jaké povinnosti vzejdou osobě, již se půda přiděluje, a má proto též ustanoviti právní následky spojené s oním obmezením a s nedodržením uložených povinností. Takové obmezení vyznačí se také, pokud jest to přípustno, v pozemkové knize. Obmezující povinnosti mohou pak býti takového rázu, že přidělci nemohou hospodářské hodnoty statku plně využítovati pro sebe, jak tomu pravidelně bývá, mohou však i subjektivnímu jeho právu ukládati jistá obmezení, při čemž přicházejí v úvahu též výminky rozvazovací, takže, dostaví-li se, pomíjí dokonce nárok a může nastati i odnětí přídělu (srv. Dr. Sedláček, pozemková reforma, str. 241—243). Ve smyslu těchto zákonných předpisů podrobují se tedy přidělci a tudíž v tomto případě i strana povinná podmínkám Státního pozemkového úřadu, že budou na přídělu hospodařiti osobně, že přídělu ani nepropachtují, ani nezají ani nezadluží. Vymáhající strana netvrdila a neprokázala, že exekuci vede za souhlasu Státního pozemkového úřadu. Osobám, jimž se dostane zabrané půdy jinak než ve způsobě rolnického nedílu, může býti poskytnut úvěr k účelům § 2 a 13 úvěrového zákona a, pokud takový úvěr není plně splacen, nejméně však do 10 let, co byl poskytnut, může nemovitost jím zatížená býti zcizena jen se souhlasem Státního pozemkového úřadu, a, nesouhlasí-li, může zcizovanou nemovitost převzítí do vlastnictví stát (§ 8 úvěr. zák.). Nestačí, že povinná strana přidělovou cenu plně již zaplatila, neboť může se také později při provádění přídělu vyskytnouti potřeba takového úvěru. Z ustanovení §u 12 úvěrového zákona plyne zcela jasně, že, jako při nedílech, jejichž zavazení jen dluhy rentovými, počítaje v to výměnek, je dopuštěno (§ 32 a 35 příděl. zák.), lze exekuci vésti jen vnučenou správou, tak i při jiném přídělu může jen k dobytí pohledávky z úvěru podle § 2 a 3 úvěrového zákona neb úvěrů vůbec naznačených v §u 35 příděl. zák. vésti se exekuce zpravidla vnučenou správou a pouze, nelze-li oče-

kávati uspokojení z výtěžku nejpozději do dvou roků, může zahájeno býti na návrh Státního pozemkového úřadu nebo věřitele s jeho souhlasem dražební řízení a to jen za podmínek odstavce 2—7 tohoto předpisu, ač nepoužije-li Státní pozemkový úřad práva výkupu. Všechny posavadní úvahy mluví zřetelně proti návrhu vymáhající strany.

Čís. 5852.

Ustanovení čl. 325 obch. zák. platí pouze pro zákonné splniště, nikoliv i pro splniště smluvní. Splniště smluvní předpokládá, že má býti plněno na místě od zákonného splniště r o z d í l n é m. Tím, že zvláště bylo umluveno, by plněno bylo na místě, jež samo o sobě bylo již plništěm zákonným, nebyla vyloučena platnost čl. 325 obch. zák. a nebyl změněn dluh přínosný v dluh odnosný, leč že byl opak výslovně dojednan.

(Rozh. ze dne 16. března 1926, Rv II 826/25.)

Žalobce domáhal se na žalované firmě zaplacení celé pohledávky, jež byla pojata do vyrovnání žalované, tvrdě, že žalovaná zaslala žalobci, bydlícímu v Krňově, splátku, dospělou dne 3. dubna 1925, teprve dne 4. dubna 1925 z Frývaldova. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Dle vývodů odvolání jest prý mylným názor prvního soudu, že ustanovením vyrovnání, že vyrovnací splátky jsou splatny ve Frývaldově, dluh žalovaného, jenž byl dle faktury splatným v bydlišti žalobcově, tudíž v Krňově, byl změněn z dluhu přínosného v dluh odnosný. Tato doložka prý nezměnila platiště, nýbrž znamená pouze, že žalovaná jest oprávněna, zaslati jednotlivé splátky do Krňova na náklad žalobcův a odečísti si poštovné Frývaldov-Krňov. Tak na věc nazírala i žalovaná, ježto skutečně poštovné odečetla od obou splátek, jež zaslala žalobci poštou. Odevzdala-li žalovaná firma, jak jest nesporno, splátku, splatnou podle vyrovnání dne 3. dubna 1925, ve Frývaldově na poštu teprve dne 4. dubna 1925, jest toto placení opožděným a má v zápětí ztrátu lhůt a obživnutí celé pohledávky. S tímto názorem nelze souhlasiti, ježto ustanovením vyrovnání, že vyrovnací splátky jsou splatny ve Frývaldově, byl nepochybně pro dlužníka stanoven splništěm Frývaldov, takže jednotlivé splátky měly se státi v jejím bydlišti (v místě jejího obchodního závodu). Tímto výslovným smluvním ustanovením splniště byla zrušena i povinnost ku zasilání peněz ve smyslu čl. 325 obch. zák., jenž vztahuje se pouze na zákonné splniště podle čl. 324 obch. zák. a i tu jen, není-li ze smlouvy nic jiného zřejmo. Ona doložka má tudíž vskutku, jak první soudce za to má, v zápětí, že dluh žalovaného stal se z dluhu přínosného dluhem odnosným a nelze proto spatřovati prodlení v tom, že žalovaná zaslala splátku, splatnou dne 3. dubna 1924, teprve příštího dne žalobci z Frývaldova.

... N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.